



## Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

PRIIT PIKAMÄE

της 12ης Ιανουαρίου 2023<sup>1</sup>

**Υπόθεση C-608/21**

**Ποινική διαδικασία**

**μεταξύ**

**XN**

**και**

**Politseyski organ pri 02 RU SDVR**

[αίτηση του Sofiyski Rayonen sad  
(πρωτοβάθμιου περιφερειακού δικαστηρίου Σόφιας, Βουλγαρία)  
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Προδικαστική παραπομπή – Δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις –  
Δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών – Οδηγία 2012/13/ΕΕ –  
Δικαίωμα ενημέρωσης σχετικά με την ποινική κατηγορία – Άρθρο 6, παράγραφος 2 –  
Γνωστοποίηση της αιτιολογίας απόφασης κράτησης στον ύποπτο ή κατηγορούμενο –  
Προθεσμία – Περιεχόμενο»

1. «Μα πώς είναι δυνατόν να έχω συλληφθεί; Και μάλιστα κατ' αυτόν τον τρόπο;» «Αρχίσατε πάλι τα ίδια! – λέει ο επιθεωρητής και βούτηξε μια φέτα ψωμί αλειμμένη βούτυρο στο κουπάκι με το μέλι. – Εμείς δεν απαντάμε σε τέτοιες ερωτήσεις»<sup>2</sup>. Τα αποσπάσματα αυτά από την πρώτη σκηνή της *Δίκης*, διάσημου μυθιστορήματος του συγγραφέα από την Πράγα Franz Kafka, μας δείχνουν μια κοινωνία που διέπεται από ένα φανταστικό κράτος δικαίου, στο πλαίσιο του οποίου η Αρχή μπορεί να στερήσει την ελευθερία ενός ατόμου χωρίς να το ενημερώσει για τους λόγους που δικαιολογούν μια τέτοια απόφαση. Κατά τη διάρκεια της ιστορίας αυτής, ο Κ. προσπαθεί να ανακαλύψει τους λόγους της συλλήψεώς του (και της επακόλουθης καταδίκης του), χωρίς τελικά να το καταφέρει.

2. Μακριά από τις ανακριτικές υπερβολές που φαντάστηκε ο Κάφκα, ο νομοθέτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης κωδικοποίησε στο άρθρο 6, παράγραφος 2, της οδηγίας 2012/13/ΕΕ<sup>3</sup> το δικαίωμα των υπόπτων ή των προσώπων που διώκονται, συλλαμβάνονται ή κρατούνται να ενημερώνονται για τους λόγους της στέρησης της ελευθερίας τους. Με την υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, το Sofiyski Rayonen sad (πρωτοβάθμιο περιφερειακό δικαστήριο

<sup>1</sup> Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

<sup>2</sup> Φ. Κάφκα, *Η Δίκη*, Αθήνα, 2006.

<sup>3</sup> Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2012, σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών (ΕΕ 2012, L 142, σ. 1).

Σόφιας, Βουλγαρία) ζητεί από το Δικαστήριο να ερμηνεύσει τη διάταξη αυτή και, ως εκ τούτου, να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τον χρόνο γνωστοποίησης των λόγων αυτών και το περιεχόμενο μιας τέτοιας γνωστοποίησης.

## **Το νομικό πλαίσιο**

### ***Το δίκαιο της Ένωσης***

3. Κρίσιμα για την υπό κρίση υπόθεση είναι οι αιτιολογικές σκέψεις 10, 14 και 28 της οδηγίας 2012/13, τα άρθρα 1, 2, 3, 4 και 6 αυτής, καθώς και το άρθρο 6 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).

### ***Το βουλγαρικό δίκαιο***

4. Το άρθρο 72 του *Zakon za ministerstvoto na vatreshnite raboti* (νόμος περί του Υπουργείου Εσωτερικών) (DV αριθ. 53, της 27ης Ιουνίου 2014), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης, προβλέπει τα εξής:

«(1) Οι αστυνομικές αρχές μπορούν να θέτουν πρόσωπο υπό κράτηση:

1. για το οποίο υπάρχουν ενδείξεις ότι τέλεσε αξιόποινη πράξη.

[...]

(4) Ο κρατούμενος έχει το δικαίωμα να προσφύγει κατά της νομιμότητας της κράτησης ενώπιον του *Rayonen sad* (πρωτοβάθμιου περιφερειακού δικαστηρίου) της έδρας της αρχής. Το δικαστήριο αποφαινεται αμελλητί επί της προσφυγής και κατά της αποφάσεώς του είναι δυνατή η άσκηση αναιρέσεως σύμφωνα με τον *Administrativnoprotsesualen kodeks* [(κώδικα διοικητικής δικονομίας) (DV αριθ. 30, της 11ης Απριλίου 2006)] ενώπιον του οικείου *Administrativen sad* (διοικητικού δικαστηρίου, Βουλγαρία)].

(5) Από τη στιγμή που τίθεται υπό κράτηση, ο κρατούμενος έχει δικαίωμα υπερασπίσεως, πρέπει δε να ενημερωθεί επίσης για τη δυνατότητα παραιτήσεως από αυτό, καθώς και για τις συνέπειες της παραιτήσεως, όπως επίσης για το δικαίωμα σιωπής σε περίπτωση κρατήσεως δυνάμει της παραγράφου 1, σημείο 1.

[...]»

5. Κατά το άρθρο 73 του νόμου αυτού, το πρόσωπο που τέθηκε υπό κράτηση υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 72, παράγραφος 1, σημεία 1 έως 4, δεν επιτρέπεται να υποβάλλεται σε άλλους περιορισμούς πλην εκείνων του δικαιώματος στην ελευθερία κίνησης. Στις περιπτώσεις αυτές, η διάρκεια της κρατήσεως δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 24 ώρες.

6. Το άρθρο 74 του νόμου περί του Υπουργείου Εσωτερικών προβλέπει τα εξής:

«(1) Για τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 72, παράγραφος 1, εκδίδεται έγγραφη διαταγή [(*zapoved*)] κράτησης.

(2) Στη διαταγή κράτησης της παραγράφου 1 πρέπει να αναφέρονται:

1. το όνομα, η ιδιότητα και ο τόπος υπηρεσίας του εκδίδοντος τη διαταγή αστυνομικού οργάνου·
2. οι πραγματικοί και νομικοί λόγοι της κράτησης·
3. τα στοιχεία ταυτότητας του κρατούμενου·
4. η ημερομηνία και η ώρα της θέσης υπό κράτηση·
5. ο περιορισμός των δικαιωμάτων του κρατούμενου δυνάμει του άρθρου 73·
6. το δικαίωμα του τελευταίου:
  - (a) να προσφύγει δικαστικώς κατά της νομιμότητας της κράτησης·
  - (b) σε συνήγορο υπερασπίσεως από τη στιγμή της θέσης υπό κράτηση·

[...]

(3) Ο κρατούμενος συμπληρώνει δήλωση ότι έχει λάβει γνώση των δικαιωμάτων του και ότι προτίθεται να ασκήσει ή να μην ασκήσει τα δικαιώματά του εκ της παραγράφου 2, σημείο 6, στοιχεία b έως f. Η διαταγή κράτησης υπογράφεται από το αστυνομικό όργανο και τον κρατούμενο.

(4) Η άρνηση ή η αδυναμία του κρατούμενου να υπογράψει τη διαταγή κράτησης βεβαιώνεται με την υπογραφή ενός μάρτυρα.

[...]

(6) Αντίγραφο της διαταγής κράτησης παραδίδεται στον κρατούμενο έναντι υπογεγραμμένης βεβαίωσης παραλαβής».

7. Σύμφωνα με το άρθρο 22 του Zakon za administrativnite narushenia i nakazania (νόμου περί διοικητικών παραβάσεων και κυρώσεων) (DV αριθ. 92 της 28ης Νοεμβρίου 1968), είναι δυνατή η λήψη μέτρων διοικητικού καταναγκασμού για την πρόληψη και εξάλειψη διοικητικών παραβάσεων, καθώς και για την πρόληψη και εξάλειψη των επιζήμιων συνεπειών τους.

8. Το άρθρο 21, παράγραφος 1, του κώδικα διοικητικής δικονομίας, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης, έχει ως εξής:

«Ατομική διοικητική πράξη συνιστούν η έκφραση της βούλησης που εξωτερικεύεται με ρητή πράξη ή με ενέργεια ή παράλειψη διοικητικής αρχής ή άλλης αρχής ή οργανισμού που έχει εξουσιοδοτηθεί από τον νόμο προς τούτο, προσώπων που ασκούν δημόσια καθήκοντα και οργανισμών που παρέχουν δημόσιες υπηρεσίες, διά της οποίας δημιουργούνται δικαιώματα ή υποχρεώσεις ή θίγονται άμεσα τα δικαιώματα, οι ελευθερίες ή τα έννομα συμφέροντα μεμονωμένων ιδιωτών ή οργανισμών, καθώς και η άρνηση έκδοσης τέτοιας πράξης.»

9. Το άρθρο 145 του εν λόγω κώδικα προβλέπει:

«(1) Η νομιμότητα διοικητικών πράξεων μπορεί να προσβληθεί δικαστικώς.

(2) Είναι δυνατή η άσκηση προσφυγής κατά:

1. της αρχικής ατομικής διοικητικής πράξης, συμπεριλαμβανομένης της αρνήσεως εκδόσεως τέτοιας πράξης·

[...]».

10. Το άρθρο 1 του Ukaz n° 904 za borba s drebnoto khuliganstvo (υπ' αριθ. 904 διατάγματος για την καταπολέμηση του χουλιγκανισμού ήπιας μορφής), της 28ης Δεκεμβρίου 1963, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης, προβλέπει τα εξής:

«(1) Οι ακόλουθες διοικητικές κυρώσεις επιβάλλονται σε περίπτωση χουλιγκανισμού ήπιας μορφής, όταν ο δράστης έχει συμπληρώσει το 16ο έτος της ηλικίας του:

1. κράτηση έως 15 ημέρες σε υπομονάδα του Υπουργείου Εσωτερικών·

2. πρόστιμο από 100 έως 500 βουλγαρικά λέβα (BGN) (περίπου 51 έως 256 ευρώ).

(2) “Χουλιγκανισμό ήπιας μορφής”, κατά την έννοια του παρόντος διατάγματος, συνιστά η ανάρμοστη συμπεριφορά η οποία εκδηλώνεται με βλασφημίες, ύβρεις ή άλλες απρεπείς εκφράσεις σε δημόσιο χώρο ενώπιον σημαντικού αριθμού προσώπων, με προσβλητική στάση και συμπεριφορά έναντι των πολιτών, των δημοσίων αρχών ή του κοινού ή με διαπληκτισμό, συμπλοκή ή άλλες παρόμοιες πράξεις οι οποίες διασαλεύουν τη δημόσια τάξη και την κοινωνική ειρήνη, πλην όμως δεν αποτελούν αξιόποινη πράξη κατά το άρθρο 325 του ποινικού κώδικα λόγω του χαμηλού βαθμού διακινδυνεύσεως της δημόσιας τάξης.»

**Τα πραγματικά περιστατικά, η διαδικασία ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και τα προδικαστικά ερωτήματα**

11. Ο RK, αστυνομικός υπάλληλος του τμήματος της δεύτερης αστυνομικής περιφέρειας της Σόφιας (Βουλγαρία), εξέδωσε στις 2 Σεπτεμβρίου 2020 διαταγή εφαρμογής μέτρου διοικητικού καταναγκασμού, το οποίο συνίσταται στην κράτηση του ΧΝ για διάστημα έως 24 ώρες, από τις 2 Σεπτεμβρίου 2020 και ώρα 11:20, λόγω υπονοιών για την τέλεση αξιόποινων πράξεων.

12. Στην επίμαχη διαταγή, η οποία φέρει την υπογραφή του αστυνομικού RK, αναφέρονται οι λόγοι της κρατήσεως του ΧΝ ως εξής: «το άρθρο 72, παράγραφος 1, σημείο 1, [του νόμου περί του Υπουργείου Εσωτερικών]» και η «διασάλευση της δημόσιας τάξης». Στην οπίσθια όψη της διαταγής σημειώθηκε ότι ο ΧΝ αφέθηκε ελεύθερος στις 3 Σεπτεμβρίου 2020, και ώρα 11:10, γεγονός που βεβαιώθηκε διά της υπογραφής του. Αμέσως μετά τη θέση του υπό κράτηση, ο ΧΝ υποβλήθηκε σε σωματική έρευνα, η οποία καταγράφηκε σε πρακτικό, του παραδόθηκε δε δήλωση, προς συμπλήρωση, στην οποία γινόταν αναφορά στα δικαιώματα των άρθρων 72, 73 και 74 του νόμου περί του Υπουργείου Εσωτερικών.

13. Στις 3 Σεπτεμβρίου 2020 ο ΧΝ άσκησε ενώπιον του Sofiyski Rayonen sad (πρωτοβάθμιου περιφερειακού δικαστηρίου Σόφιας), δηλαδή του αιτούντος δικαστηρίου, προσφυγή με την οποία αμφισβήτησε τη νομιμότητα της διαταγής κρατήσεώς του.

14. Στο πλαίσιο της συγκεντρώσεως των στοιχείων της δικογραφίας προσκομίστηκαν εκθέσεις αστυνομικών οργάνων της 2ας, 3ης και 4ης Σεπτεμβρίου 2020, στις οποίες υποστηρίζεται ότι στις 2 Σεπτεμβρίου 2020 και περί ώρα 11:20 ο ΧΝ, συμμετέχοντας σε διαδηλώσεις διαμαρτυρίας στη Σόφια, επιχείρησε, έμπροσθεν του κτιρίου της Εθνοσυνέλευσης, να διασπάσει τον κλοιό που είχαν σχηματίσει αστυνομικοί, χτυπώντας με χέρια και πόδια τις ασπίδες των αστυνομικών και απευθύνοντας προσβλητικά σχόλια προς αυτούς, γεγονός που κατέστησε αναγκαία τη θέση του υπό κράτηση. Από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ότι οι εκθέσεις των αστυνομικών της 2ας και της 3ης Σεπτεμβρίου τέθηκαν στη διάθεση του ΧΝ για να λάβει γνώση, κατά τη διάρκεια της κρατήσεώς του.

15. Με γραπτές παρατηρήσεις της 2ας Σεπτεμβρίου 2020, ο ΧΝ δήλωσε ότι ήταν παρών στις διαδηλώσεις διαμαρτυρίας και ότι, κατά την κλιμάκωση της εντάσεως, το πλήθος τον έσπρωξε προς τον κλοιό που είχαν σχηματίσει οι αστυνομικοί και ότι, στη συνέχεια, τέθηκε υπό κράτηση από τα όργανα του Υπουργείου Εσωτερικών, τα οποία άσκησαν εις βάρος του παράνομη σωματική βία. Αρνήθηκε ότι διασάλεψε τη δημόσια τάξη.

16. Στη δικογραφία συμπεριελήφθησαν ιατρικά έγγραφα με ημερομηνία 2 Σεπτεμβρίου 2020, από τα οποία προκύπτει ότι κατά την ιατρική εξέταση του ΧΝ από ειδικό ιατρό, διαπιστώθηκε ότι αυτός είχε ανοιχτή πληγή στο βλέφαρο και στην περιοχή του οφθαλμικού κόγχου.

17. Στις 8 Σεπτεμβρίου 2020, κατόπιν εντολής εισαγγελέα της περιφερειακής εισαγγελίας Σόφιας, αστυνομικό όργανο του τμήματος της 2ης αστυνομικής περιφέρειας της Σόφιας συνέταξε κατά του ΧΝ πράξη βεβαιώσεως χουλιγκανισμού ήπιας μορφής, η οποία ακολούθως υποβλήθηκε στο Sofiyski Rayonen sad (πρωτοβάθμιο περιφερειακό δικαστήριο Σόφιας) προς έλεγχο και στην οποία αναφερόταν ότι ο ΧΝ είχε διαπράξει διοικητική παράβαση κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, του διατάγματος αριθ. 904 για την καταπολέμηση του χουλιγκανισμού ήπιας μορφής. Με απόφαση του Sofiyski Rayonen sad (πρωτοβάθμιου περιφερειακού δικαστηρίου Σόφιας) της 8ης Σεπτεμβρίου, ο ΧΝ απαλλάχθηκε από την κατηγορία, για τον λόγο ότι δεν αποδείχθηκε η προσαπτόμενη διοικητική παράβαση. Η εν λόγω δικαστική απόφαση είναι τελεσίδικη.

18. Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, στο πλαίσιο της υποθέσεως της κύριας δίκης, καλείται να εξετάσει τη νομιμότητα της διαταγής που εξέδωσε η αστυνομική αρχή, η οποία διέταξε την κράτηση του ΧΝ για χρονικό διάστημα έως 24 ωρών, λόγω υπονοιών για την τέλεση αξιόποινης πράξεως.

19. Διευκρινίζει ότι μια τέτοια κράτηση πολιτών για τους οποίους υπάρχουν ενδείξεις ότι έχουν διαπράξει αδίκημα συνιστά μέτρο διοικητικού καταναγκασμού κατά την έννοια του άρθρου 22 του νόμου περί διοικητικών παραβάσεων και κυρώσεων, η οποία έχει χαρακτήρα ατομικής διοικητικής πράξεως, σκοπός της οποίας είναι να εμποδίσει το εν λόγω πρόσωπο να διαφύγει ή να τελέσει αξιόποινη πράξη.

20. Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, δυνάμει του άρθρου 74, παράγραφος 2, του νόμου περί του Υπουργείου Εσωτερικών, η παράθεση των πραγματικών και νομικών λόγων της κρατήσεως συνιστά ουσιώδες στοιχείο του εντάλματος που εκδίδει η αστυνομική αρχή. Συναφώς, το Varhoven administrativen sad (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, Βουλγαρία) διορθώνει

ερμηνευτικά την εν λόγω διάταξη και δέχεται ότι τα στοιχεία αυτά μπορούν να μην περιλαμβάνονται στο έγγραφο της διαταγής κρατήσεως, αλλά ότι μπορούν να εκτίθενται σε άλλα συνοδευτικά έγγραφα, που έχουν προηγηθεί ή έπονται, και αν ακόμη αυτά δεν έχουν παραδοθεί στον κρατούμενο κατά τη διάρκεια του περιορισμού του δικαιώματος στην ελευθερία κίνησης. Ωστόσο, το αιτούν δικαστήριο κρίνει ότι η νομολογία αυτή, που ακολουθείται από τα κατώτερα εθνικά δικαστήρια, δεν συνάδει ούτε με το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ), όπως ερμηνεύεται από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (στο εξής: ΕΔΔΑ), ούτε με το άρθρο 6, παράγραφος 2, της οδηγίας 2012/13, ούτε με το άρθρο 8, παράγραφος 1, αυτής.

21. Πράγματι, κατά το αιτούν δικαστήριο, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι το δικαίωμα προσβάσεως στη δικογραφία προσώπων που έχουν την ιδιότητα του «υπόπτου», το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 7 της οδηγίας 2012/13, δεν έχει μεταφερθεί στο βουλγαρικό δίκαιο και, ως εκ τούτου, δεν διασφαλίζεται υπέρ των προσώπων αυτών. Η πρόσβαση αυτή διασφαλίζεται μόνο υπέρ των «κατηγορουμένων», σύμφωνα με τον κώδικα ποινικής δικονομίας. Επομένως, ελλείψει συγκεκριμένων πληροφοριών σχετικά με τους πραγματικούς και νομικούς λόγους της κρατήσεως και δεδομένου ότι το δικαίωμα προσβάσεως στη δικογραφία, όπου εμφανίζονται αυτοί οι λόγοι, δεν διασφαλίζεται υπέρ αυτού, το πρόσωπο για το οποίο υπάρχουν υπόνοιες ότι διέπραξε αδίκημα στερείται της δυνατότητας να οργανώσει επαρκώς και αποτελεσματικά το δικαίωμα υπερασπίσεώς του και να αμφισβητήσει ενώπιον του δικαστή τη νομιμότητα της πράξης που διέταξε την κράτησή του.

22. Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται περαιτέρω σχετικά με το ζήτημα ποια έγγραφα πρέπει να περιέχουν την κατά το άρθρο 6 της οδηγίας 2012/13 ενημέρωση για την αξιόποινη πράξη για την τέλεση της οποίας θεωρείται ύποπτος ο συλληφθείς.

23. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Sofiyski Rayonen sad (πρωτοβάθμιο περιφερειακό δικαστήριο Σόφιας) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

- «1) Έχει το άρθρο 8, παράγραφος 1, της οδηγίας [2012/13], σε συνδυασμό με το άρθρο 6, παράγραφος 2, αυτής, την έννοια ότι αντίκειται σε εθνική ρύθμιση την οποία η πάγια νομολογία του οικείου κράτους μέλους της Ένωσης διορθώνει ερμηνευτικά, ώστε η ενημέρωση για τους λόγους της σύλληψης υπόπτου, συμπεριλαμβανομένης της αξιόποινης πράξης για την τέλεση της οποίας θεωρείται ύποπτος, να επιτρέπεται να μην περιλαμβάνεται στο έγγραφο του εντάλματος κράτησης παρά μόνο σε άλλα συνοδευτικά έγγραφα (που έχουν προηγηθεί ή έπονται), τα οποία δεν παραδίδονται παραχρήμα, ο δε κρατούμενος μπορεί να λάβει γνώση τους εκ των υστέρων στο πλαίσιο ενδεχόμενης ένδικης προσφυγής κατά της νομιμότητας της κράτησης;
- 2) Έχει το άρθρο 6, παράγραφος 2, της οδηγίας [2012/13] την έννοια ότι η ενημέρωση για την αξιόποινη πράξη για την τέλεση της οποίας ο συλληφθείς θεωρείται ύποπτος πρέπει να περιέχει πληροφορίες σχετικά με τον χρόνο, τον τόπο και τον τρόπο τέλεσης, τον ακριβή βαθμό συμμετοχής του προσώπου στην αξιόποινη πράξη και την ποινική αξιολόγηση που προκύπτει από αυτά, προκειμένου να διασφαλισθεί η αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων υπεράσπισης;»

## Ανάλυση

### *Επί της δυνατότητας εφαρμογής της οδηγίας 2012/13*

24. Κατ' αρχάς, πρέπει να ληφθεί θέση επί της δυνατότητας εφαρμογής της οδηγίας 2012/13 στην προκειμένη περίπτωση.

25. Πράγματι, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι, σύμφωνα με το βουλγαρικό δίκαιο, η κράτηση βάσει του άρθρου 72, παράγραφος 1, σημείο 1, του νόμου περί του Υπουργείου Εσωτερικών συνιστά διοικητικό μέτρο καταναγκασμού που έχει χαρακτήρα ατομικής διοικητικής πράξης, γεγονός που θα μπορούσε να υποδηλώνει ότι η διαδικασία της κύριας δίκης πρέπει να χαρακτηριστεί διοικητική και ότι, ως εκ τούτου, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2012/13.

26. Η ως άνω οδηγία, όπως προκύπτει από το άρθρο της 1, ορίζει κανόνες σχετικά με το δικαίωμα ενημερώσεως των υπόπτων ή κατηγορουμένων σχετικά με τα δικαιώματά τους στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας και τις εναντίον τους κατηγορίες. Μη έχοντας αμφιβολίες ότι, όταν συνελήφθη και τέθηκε υπό κράτηση, ο ΧΝ ενημερώθηκε οπωσδήποτε για το γεγονός ότι οι αστυνομικές αρχές τον θεωρούσαν ύποπτο<sup>4</sup>, θα επικεντρωθώ εν συντομία στο ζήτημα αν η διαδικασία που οδήγησε στην έκδοση της υπό κρίση προδικαστικής αποφάσεως συνιστά «ποινική διαδικασία» κατά την έννοια του άρθρου αυτού, με αποτέλεσμα η οδηγία 2012/13 να πρέπει να εφαρμοστεί εν προκειμένω.

27. Συναφώς, επισημαίνω ότι η κράτηση που διατάσσεται σύμφωνα με τη βουλγαρική νομοθεσία αφορά, κατά το αιτούν δικαστήριο, πολίτες για τους οποίους υπάρχουν ενδείξεις ότι έχουν διαπράξει ποινικό αδίκημα. Ενώ η ευθύνη του ενδιαφερόμενου εξετάζεται χωριστά στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, η κράτηση μπορεί να διαταχθεί μόνο βάσει πληροφοριών από τις οποίες προκύπτουν ενδείξεις για την τέλεση αξιόποινης πράξης και οι οποίες δικαιολογούν τις υπόνοιες ότι, πιθανώς, αυτός είχε συμμετοχή.

28. Πρέπει, εξάλλου, να υπομνησθεί ότι, κατά την αιτιολογική της σκέψη 14, η οδηγία 2012/13 ευρίσκει έρεισμα στα δικαιώματα που ορίζει ο Χάρτης, ιδίως στα άρθρα 6, 47 και 48, βάσει των άρθρων 5 και 6 της ΕΣΔΑ, όπως έχουν ερμηνευθεί από το ΕΔΔΑ και ότι σε αυτήν ο όρος «ποινική κατηγορία» χρησιμοποιείται για την περιγραφή της ίδιας έννοιας με τον όρο «κατηγορία» που χρησιμοποιείται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ<sup>5</sup>.

29. Όπως επισημαίνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με τις γραπτές παρατηρήσεις της, το Δικαστήριο έχει ήδη επιβεβαιώσει, με την απόφαση IS (Μη σύννομο της διατάξεως περί παραπομπής)<sup>6</sup>, ότι τα δικαιώματα που παρέχει η οδηγία 2012/13 ισχύουν για τον ύποπτο που συλλαμβάνεται ή κρατείται, υπενθυμίζοντας τη νομολογία του ΕΔΔΑ σχετικά με τη δυνατότητα εφαρμογής των εγγυήσεων που απορρέουν από την ποινική πτυχή του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ, σύμφωνα με την οποία «κατηγορία ποινικής φύσης» υφίσταται όταν ένα πρόσωπο κατηγορείται επισήμως από τις

<sup>4</sup> Πρέπει να σημειωθεί ότι το γεγονός, το οποίο αναφέρει το αιτούν δικαστήριο, ότι η έννοια του «υπόπτου» δεν είναι γνωστή στο βουλγαρικό δίκαιο δεν μπορεί να εγείρει αμφιβολίες ως προς αυτό, δεδομένου ότι πρόκειται αναμφίβολα για αυτόνομη έννοια του δικαίου της Ένωσης, η οποία δεν εξαρτάται, εξ ορισμού, από τους εθνικούς χαρακτηρισμούς.

<sup>5</sup> Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1, πρώτη περίοδος της ΕΣΔΑ, «[κ]άθε πρόσωπο έχει δικαίωμα η υπόθεσή του να δικαστεί δίκαια, δημόσια και εντός λογικής προθεσμίας από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο που λειτουργεί νόμιμα, το οποίο θα αποφασίσει είτε ως προς αμφισβητήσεις για τα αστικής φύσης δικαιώματα και υποχρεώσεις του είτε για το βάσιμο κάθε εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσης».

<sup>6</sup> Απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 2021 (C-564/19, EU:C:2021:949, σημείο 121).

αρμόδιες αρχές ή όταν οι πράξεις στις οποίες προβαίνουν οι αρχές λόγω των υφιστάμενων υπονοιών έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην κατάστασή του. Ειδικότερα, πρόσωπο, όπως ο ΧΝ εν προκειμένω, το οποίο συνελήφθη (ή κρατείται) επειδή υπάρχουν υπόνοιες ότι έχει διαπράξει ποινικό αδίκημα μπορεί να θεωρηθεί ότι «κατηγορείται για ποινικό αδίκημα» και να τύχει της προστασίας του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ<sup>7</sup>.

30. Επομένως, η οδηγία 2012/13 έχει εφαρμογή στην υπόθεση της κύριας δίκης.

### ***Επί της ουσίας***

#### *Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος*

31. Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 8, παράγραφος 1, της οδηγίας 2012/13, σε συνδυασμό με το άρθρο της 6, παράγραφος 2, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση, η οποία εφαρμόζεται σύμφωνα με την ακολουθούμενη στο συγκεκριμένο κράτος μέλος νομολογιακή πρακτική κατά την οποία οι λόγοι της κρατήσεως υπόπτου ή κατηγορουμένου δεν πρέπει απαραίτητα να αναγράφονται στην έγγραφη πράξη με την οποία διατάσσεται η κράτηση, αλλά μπορούν επίσης να περιλαμβάνονται σε άλλα έγγραφα των οποίων ο ενδιαφερόμενος θα λάβει γνώση μόνον εάν ασκήσει ένδικο βοήθημα για να αμφισβητήσει τη νομιμότητα της πράξεως αυτής.

32. Πριν ξεκινήσω την ανάλυσή μου, πρέπει να υπενθυμίσω ότι το άρθρο 8, παράγραφος 1, της οδηγίας απαιτεί οι παρεχόμενες πληροφορίες στον ύποπτο ή κατηγορούμενο, σύμφωνα με τα άρθρα 3 έως 6 της οδηγίας, να καταγράφονται σύμφωνα με τη διαδικασία καταγραφής που προβλέπεται από το δίκαιο του οικείου κράτους μέλους. Ωστόσο, από τη δικογραφία δεν φαίνεται να προκύπτει ότι η ερμηνεία της διατάξεως αυτής έχει σημασία για την απάντηση στο υπό κρίση ερώτημα. Κατά συνέπεια, στην επικείμενη απόφασή του, το Δικαστήριο θα πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να το αναδιατυπώσει μόνο με αναφορά στο άρθρο 6, παράγραφος 2, της οδηγίας 2012/13.

33. Η οδηγία 2012/13 αποσκοπεί, θεσπίζοντας κοινούς ελάχιστους κανόνες στον τομέα της ενημερώσεως στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, στην ενίσχυση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών στα οικεία συστήματα ποινικής δικαιοσύνης τους<sup>8</sup>. Η οδηγία, όπως προβλέπει το άρθρο της 1 και επισημάνθηκε ανωτέρω, ορίζει κανόνες σχετικά με το δικαίωμα ενημερώσεως των υπόπτων ή κατηγορουμένων, σχετικά με τα δικαιώματά τους στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας και τις σε βάρος τους κατηγορίες.

34. Όπως έχει διαπιστώσει το Δικαστήριο<sup>9</sup>, από τον συνδυασμό των άρθρων 3 και 6 της οδηγίας 2012/13 προκύπτει ότι το προβλεπόμενο στο άρθρο 1 δικαίωμα αφορά τουλάχιστον δύο διακριτά δικαιώματα. Αφενός, οι ύποπτοι ή οι κατηγορούμενοι πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας, να ενημερώνονται, τουλάχιστον, για ορισμένα δικονομικά δικαιώματα, δηλαδή το δικαίωμα προσβάσεως σε δικηγόρο, το δικαίωμα παροχής νομικών συμβουλών δωρεάν και τις σχετικές προϋποθέσεις παροχής τέτοιων νομικών συμβουλών, το δικαίωμα ενημερώσεως σχετικά με την ποινική κατηγορία, το δικαίωμα διερμηνείας και μεταφράσεως καθώς και το δικαίωμα σιωπής. Όταν οι ύποπτοι ή οι κατηγορούμενοι συλλαμβάνονται ή κρατούνται, το άρθρο 4 της

<sup>7</sup> Απόφαση του ΕΔΔΑ της 12ης Μαΐου 2017, Simeonov κατά Βουλγαρίας (CE:ECHR:2017:0512JUD002198004, § 110 και 111).

<sup>8</sup> Βλ. αιτιολογικές σκέψεις 10 και 14 της οδηγίας.

<sup>9</sup> Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 13ης Ιουνίου 2019, Moro (C-646/17, EU:C:2019:489, σκέψεις 42 και 43).

οδηγίας 2012/13 απαιτεί από τα κράτη μέλη να τους εγχειρίζουν γραπτή δήλωση που να προσδιορίζει επίσης ορισμένα πρόσθετα δικονομικά δικαιώματα. Αφετέρου, η εν λόγω οδηγία θεσπίζει στο άρθρο 6 κανόνες που αφορούν το δικαίωμα ενημερώσεως σχετικά με την ποινική κατηγορία.

35. Το άρθρο 6, παράγραφος 2, της οδηγίας 2012/13, το οποίο αποτελεί το αντικείμενο του παρόντος προδικαστικού ερωτήματος, αφορά τον κανόνα ότι ο ύποπτος ή κατηγορούμενος ενημερώνεται για τους λόγους της συλλήψεως ή κρατήσεώς του, συμπεριλαμβανομένης της αξιόποινης πράξεως την οποία φέρεται ή κατηγορείται ότι διέπραξε.

36. Ο ειδικός σκοπός της διατάξεως αυτής είναι να δώσει στους ενδιαφερόμενους τη δυνατότητα να αμφισβητήσουν τη νομιμότητα της στέρησης της ελευθερίας τους και, ως εκ τούτου, να προστατευθούν από αυθαίρετη σύλληψη ή κράτηση. Αυτό προκύπτει από τη νομολογία του ΕΔΔΑ.

37. Υπενθυμίζω, συναφώς, ότι, δεδομένου ότι το άρθρο 6, παράγραφος 2, της οδηγίας 2012/13 ρυθμίζει μια προϋπόθεση νομιμότητας της στέρησης της ελευθερίας, η ερμηνεία του πρέπει κατ' ανάγκη να βασίζεται στο άρθρο 6 του Χάρτη, το οποίο αφορά το δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια. Τα δικαιώματα που κατοχυρώνονται σε αυτόν πρέπει να έχουν, σύμφωνα με τη ρήτρα ομοιογένειας του άρθρου 52, παράγραφος 3, του Χάρτη, την ίδια έννοια και το ίδιο πεδίο εφαρμογής με εκείνα που παρέχει το άρθρο 5 της ΕΣΔΑ. Το ΕΔΔΑ έχει παγίως κρίνει ότι η υποχρέωση ενημερώσεως που βαρύνει τις αρμόδιες αρχές βάσει του άρθρου 5, παράγραφος 2, της ΕΣΔΑ<sup>10</sup> έχει ως σκοπό να παράσχει στα πρόσωπα που έχουν συλληφθεί ή κρατούνται το δικαίωμα να αμφισβητήσουν τη νομιμότητα της στέρησης της ελευθερίας τους ενώπιον δικαστηρίου σύμφωνα με την παράγραφο 4 της ίδιας διατάξεως<sup>11</sup>.

38. Όσον αφορά τον χρόνο κατά τον οποίο πρέπει να πραγματοποιηθεί η ενημέρωση σχετικά με τους λόγους της συλλήψεως ή της κρατήσεως, είναι σαφές ότι το γράμμα του άρθρου 6, παράγραφος 2, της οδηγίας 2012/13 δεν παρέχει καμία ένδειξη. Επομένως, είναι απαραίτητο να διακριβωθεί εάν τέτοια ένδειξη μπορεί να συναχθεί από συστηματική ερμηνεία της διατάξεως αυτής, λαμβανομένου υπόψη του τρόπου με τον οποίο αρθρώνεται με τα άλλα στοιχεία του νομικού καθεστώτος που θεσπίστηκε με το άρθρο 6.

39. Το άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας 2012/13 θέτει τον κανόνα σύμφωνα με τον οποίο η ενημέρωση του υπόπτου ή κατηγορουμένου για την αξιόποινη πράξη την οποία φέρεται ή κατηγορείται ότι διέπραξε πρέπει να είναι άμεση και δεόντως λεπτομερής προκειμένου να διασφαλισθούν ο δίκαιος χαρακτήρας της διαδικασίας και η άσκηση των δικαιωμάτων υπερασπίσεως. Η αιτιολογική σκέψη 28 της οδηγίας διευκρινίζει ότι η ενημέρωση θα πρέπει να παρέχεται το αργότερο πριν από την πρώτη επίσημη ανάκρισή του από την αστυνομία. Η παράγραφος 3 του άρθρου 6 προβλέπει ότι το αργότερο με τη διαβίβαση του κατηγορητηρίου στο δικαστήριο πρέπει να παρέχονται λεπτομερή στοιχεία για την ποινική κατηγορία, συμπεριλαμβανομένης της φύσεως και του νομικού χαρακτηρισμού της αξιόποινης πράξεως και του είδους της συμμετοχής του κατηγορουμένου, ενώ η παράγραφος 4 προβλέπει ότι ο ύποπτος ή κατηγορούμενος πρέπει να ενημερώνεται άμεσα για τυχόν αλλαγές στην παρεχόμενη ενημέρωση, όταν αυτό απαιτείται προκειμένου να διασφαλιστεί ο δίκαιος χαρακτήρας της διαδικασίας.

<sup>10</sup> Το άρθρο 5, παράγραφος 2, της ΕΣΔΑ έχει ως εξής: «Κάθε πρόσωπο που συλλαμβάνεται πρέπει να πληροφορείται, το συντομότερο δυνατό και σε γλώσσα που κατανοεί, τους λόγους σύλληψής του και κάθε κατηγορία που απαγγέλλεται σε βάρος του».

<sup>11</sup> Πρόκειται για νομολογία η οποία ανατράχθηκε στην απόφαση του ΕΔΔΑ της 21ης Φεβρουαρίου 1990, van der Leer κατά Κάτω Χωρών (CE:ECHR:1990:0221JUD001150985, § 28).

40. Λαμβανομένου υπόψη του αντικειμένου του ερωτήματος του αιτούντος δικαστηρίου, θα εξετάσω τη σχέση μεταξύ των δύο πρώτων παραγράφων του άρθρου 6 της οδηγίας 2012/13.

41. Η παράγραφος 1 της διατάξεως αυτής θέτει μια *γενική* υποχρέωση ενημερώσεως η οποία έχει ως αντικείμενο την αξιόποινη πράξη και πρέπει να είναι άμεση και δεόντως λεπτομερής προκειμένου να διασφαλισθούν ο δίκαιος χαρακτήρας της διαδικασίας και η αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων υπερασπίσεως. Η παράγραφος 2 θέτει μια *πρόσθετη* υποχρέωση που βαρύνει τις αρμόδιες αρχές σε περίπτωση συλλήψεως ή κρατήσεως, η οποία δεν περιορίζεται στη γνωστοποίηση πληροφοριών σχετικών με την αξιόποινη πράξη, αλλά επεκτείνεται γενικότερα στους λόγους που δικαιολογούν τη σύλληψη ή την κράτηση<sup>12</sup>. Επομένως, δεν προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι η τελευταία αυτή παράγραφος δεν αναφέρει τον χρόνο κατά τον οποίο τα στοιχεία τα οποία αφορά πρέπει να παρασχεθούν στον ύποπτο ή στον κατηγορούμενο, καθώς το χρονικό κριτήριο που προβλέπεται στην παράγραφο 1 ισχύει επίσης σε περίπτωση συλλήψεως ή κρατήσεως.

42. Κατά συνέπεια, η συστηματική ερμηνεία φαίνεται να καταδεικνύει μόνο ότι οι αρμόδιες αρχές είναι υποχρεωμένες να γνωστοποιούν στον εμπλεκόμενο τους λόγους της συλλήψεως του ή της κρατήσεως του τόσο γρήγορα όσο είναι απαραίτητο για να έχει τη δυνατότητα, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, να αμφισβητήσει τη νομιμότητα της στέρσεως της ελευθερίας του, ούτως ώστε να είναι δυνατή η αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων υπερασπίσεως του και να διασφαλιστεί ο δίκαιος χαρακτήρας της διαδικασίας.

43. Το ίδιο ερμηνευτικό αποτέλεσμα προκύπτει λαμβανομένης υπόψη της πάγιας νομολογίας του Δικαστηρίου, στην οποία εκφράζεται η ανάγκη να προσδοθεί πρακτική αποτελεσματικότητα στο άρθρο 6 της οδηγίας 2012/13, διευκρινιζόμενου ότι, αν και οι λεπτομέρειες σύμφωνα με τις οποίες πρέπει να παρέχονται πληροφορίες σχετικά με την κατηγορία στον ύποπτο ή κατηγορούμενο δεν διέπονται από την οδηγία 2012/13, οι λεπτομέρειες αυτές δεν μπορούν να θίγουν τον σκοπό που επιδιώκεται ειδικότερα με το άρθρο 6, ο οποίος συνίσταται στην παροχή στους υπόπτους ή στους κατηγορουμένους για τέλεση αξιόποινης πράξης της δυνατότητας να προετοιμάσουν την υπεράσπισή τους και στη διασφάλιση του δίκαιου χαρακτήρα της διαδικασίας<sup>13</sup>.

44. Πράγματι, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι μόνο μια άμεση γνωστοποίηση αυτών των πληροφοριών, κατά τη στιγμή της στέρσεως της ελευθερίας ή λίγο μετά την έναρξη αυτής, είναι ικανή να παράσχει στον συλληφθέντα ή κρατούμενο τη δυνατότητα να εκτιμήσει τις πιθανότητες αποτελεσματικής αμφισβήτησης της νομιμότητας της κρατήσεως και να ασκήσει, ενδεχομένως, προσφυγή για την αμφισβήτηση της νομιμότητάς της.

45. Από την άλλη πλευρά, ο σκοπός αυτός δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί εάν η ενημέρωση σχετικά με τους λόγους της συλλήψεως ή της κρατήσεως παρεχόταν μόνο αφού ο ενδιαφερόμενος έχει ασκήσει τέτοια προσφυγή. Επιβάλλεται, πράγματι, η διαπίστωση ότι, αν ήταν υποχρεωμένος να αμφισβητήσει τη νομιμότητα μιας πράξεως για να μπορέσει να λάβει γνώση των λόγων της, ο συλληφθείς ή κρατούμενος ούτε θα είχε χρόνο να αξιολογήσει τις

<sup>12</sup> Αυτή η ερμηνεία εξάλλου επιρρωννύεται, κατά τη γνώμη μου, από τις προπαρασκευαστικές εργασίες της οδηγίας 2012/13, στο μέτρο που η υποχρέωση ενημερώσεως έναντι των προσώπων που συλλαμβάνονται ή κρατούνται δεν περιλαμβάνονταν στο άρθρο 6 της προτάσεως της Επιτροπής που κατέληξε στην οδηγία αυτή και προστέθηκε στο κείμενο αυτής της διατάξεως μόνο αργότερα από το Κοινοβούλιο. Βλ. πρόταση οδηγίας.../.../ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, καθώς και έκθεση επί της προτάσεως οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών [COM(2010) 392 τελικό – C7-0189/2010 – 2010/0215(COD)].

<sup>13</sup> Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 2021, IS (Μη σύννομο της διατάξεως περί παραπομπής) (C-564/19, EU:C:2021:949, σκέψη 128 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

πιθανότητες ευδοκιμήσεως της προσφυγής του ούτε, ενδεχομένως, να την προετοιμάσει αποτελεσματικά. Επομένως, δεν αρκεί να συνάγονται οι επίμαχοι λόγοι από τα έγγραφα που περιλαμβάνονται στη δικογραφία<sup>14</sup>.

46. Η ερμηνεία αυτή επιρρωννύεται, κατά τη γνώμη μου, από την πάγια νομολογία του ΕΔΔΑ, που εγκαινιάστηκε με την απόφαση van der Leer κατά Κάτω Χωρών<sup>15</sup>, σύμφωνα με την οποία όποιος έχει δικαίωμα προσφυγής για την ταχεία έκδοση απόφασης σχετικά με τη νομιμότητα της κρατήσεώς του δεν μπορεί να το ασκήσει αποτελεσματικά εάν δεν του γνωστοποιηθούν *το ταχύτερο δυνατόν* και σε επαρκή βαθμό οι λόγοι για τους οποίους στερήθηκε την ελευθερία του<sup>16</sup>.

47. Έχοντας επίγνωση του γεγονότος ότι το ακριβές χρονικό σημείο κατά το οποίο συγκεκριμενοποιείται μια τέτοια «απαίτηση ταχύτητας» δεν μπορεί να προσδιοριστεί αφηρημένα, το ΕΔΔΑ ανέφερε ότι το ζήτημα του κατά πόσον οι ως άνω λόγοι γνωστοποιήθηκαν αρκούντως γρήγορα στον συλληφθέντα ή κρατούμενο εξαρτάται από τις ιδιαιτερότητες της συγκεκριμένης υποθέσεως.

48. Ωστόσο, από τη νομολογία αυτή προκύπτει ότι η αστυνομική αρχή που διενεργεί τη σύλληψη (ή θέτει υπό κράτηση) δεν υποχρεούται να παράσχει πλήρως τους λόγους *την ίδια τη στιγμή* της συλλήψεως<sup>17</sup>. Οι χρονικοί περιορισμοί που επιβάλλονται από την απαίτηση ταχύτητας θεωρήθηκαν ότι ικανοποιούνται, όταν ο συλληφθείς (ή κρατούμενος) είχε ενημερωθεί για τους λόγους της στερήσεως της ελευθερίας του εντός ολίγων ωρών<sup>18</sup>, ενώ η παραβίαση μιας τέτοιας απαιτήσεως διαπιστώνεται παγίως, μέχρι τώρα, όταν ο συλληφθείς (ή κρατούμενος) ενημερώθηκε μετά την πάροδο χρονικού διαστήματος περίπου μίας ημέρας<sup>19</sup>.

49. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα ότι το άρθρο 6, παράγραφος 2, της οδηγίας 2012/13, σε συνδυασμό με το άρθρο της 6, παράγραφος 1, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση, η οποία εφαρμόζεται σύμφωνα με την ακολουθούμενη στο συγκεκριμένο κράτος μέλος νομολογιακή πρακτική κατά την οποία οι λόγοι της κρατήσεως υπόπτου ή κατηγορουμένου δεν πρέπει απαραίτητα να αναγράφονται στην έγγραφη πράξη με την οποία διατάσσεται η κράτηση, αλλά μπορούν επίσης να περιλαμβάνονται σε άλλα έγγραφα των οποίων ο ενδιαφερόμενος θα λάβει γνώση μόνο εάν ασκήσει ένδικο βοήθημα ενώπιον δικαστηρίου για να αμφισβητήσει τη νομιμότητα της πράξεως αυτής. Ειδικότερα, αυτοί οι λόγοι πρέπει να του γνωστοποιηθούν όσο

<sup>14</sup> Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει εξάλλου ότι, λόγω της απουσίας της έννοιας του «υπόπτου» στο βουλγαρικό δίκαιο, οι συλληφθέντες ή κρατούμενοι δεν έχουν πρόσβαση στα στοιχεία του φακέλου, όπως επιτάσσει το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 2012/13.

<sup>15</sup> Απόφαση του ΕΔΔΑ της 21ης Φεβρουαρίου 1990 (CE:ECHR:1990:0221JUD001150985).

<sup>16</sup> Αποφάσεις του ΕΔΔΑ της 12ης Απριλίου 2005, Chamaïev κ.λπ. κατά Γεωργίας και Ρωσίας (CE:ECHR:2005:0412JUD003637802, § 413), και της 17ης Σεπτεμβρίου 2020, Grubnyk κατά Ουκρανίας (CE:ECHR:2020:0917JUD005844415, § 97 και 99).

<sup>17</sup> Αποφάσεις του ΕΔΔΑ της 30ής Αυγούστου 1990, Fox, Campbell και Hartley κατά Ηνωμένου Βασιλείου (CE:ECHR:1990:0830JUD001224486, § 40), της 28ης Οκτωβρίου 1994, Murray κατά Ηνωμένου Βασιλείου (CE:ECHR:1994:1028JUD001431088, § 72), και της 15ης Δεκεμβρίου 2016, Khlaifia κ.λπ. κατά Ιταλίας (CE:ECHR:2016:1215JUD001648312, § 115).

<sup>18</sup> Αποφάσεις του ΕΔΔΑ της 30ής Αυγούστου 1990, Fox, Campbell και Hartley κατά Ηνωμένου Βασιλείου (CE:ECHR:1990:0830JUD001224486, § 42) (χρονικό διάστημα επτά ωρών), και της 28ης Οκτωβρίου 1994, Murray κατά Ηνωμένου Βασιλείου (CE:ECHR:1994:1028JUD001431088, § 78) (χρονικό διάστημα μίας ώρας και είκοσι λεπτών).

<sup>19</sup> Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις του ΕΔΔΑ της 12ης Απριλίου 2005, Chamaïev κ.λπ. κατά Γεωργίας και Ρωσίας (CE:ECHR:2005:0412JUD003637802, § 416) (χρονικό διάστημα τεσσάρων ημερών), της 29ης Ιανουαρίου 2008, Saadi κατά Ηνωμένου Βασιλείου (CE:ECHR:2008:0129JUD001322903, § 84) (χρονικό διάστημα 76 ωρών), της 2ας Οκτωβρίου 2008, Rusu κατά Αυστρίας (CE:ECHR:2008:1002JUD003408202, § 43) (χρονικό διάστημα δέκα ημερών), της 15ης Δεκεμβρίου 2009, Leva κατά Μολδαβίας (CE:ECHR:2009:1215JUD001244405, § 62) (χρονικό διάστημα άνω των τριών ημερών), και της 12ης Ιουνίου 2012, Κορτέσης κατά Ελλάδας (CE:ECHR:2012:0612JUD006059310, § 62) (χρονικό διάστημα 29 ωρών).

το δυνατόν ταχύτερα, προκειμένου να του δοθεί η δυνατότητα, εάν το κρίνει σκόπιμο, να ασκήσει τέτοια προσφυγή και, εν πάση περιπτώσει, πριν από την πρώτη επίσημη ανάκριση από την αστυνομία.

*Επί του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος*

50. Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 6, παράγραφος 2, της οδηγίας 2012/13 έχει την έννοια ότι στα στοιχεία που πρέπει να γνωστοποιηθούν σε συλληφθέντα ή κρατούμενο περιλαμβάνονται τα στοιχεία ως προς τον χρόνο, τον τόπο και τον τρόπο τέλεσης της αξιόποινης πράξης, το ακριβές είδος της συμμετοχής του σε αυτήν και τον προκύπτοντα ποινικό χαρακτηρισμό, προκειμένου να διασφαλιστεί για το εν λόγω πρόσωπο η δυνατότητα να αμφισβητήσει αποτελεσματικά τη στέρηση της ελευθερίας του και, συνεπώς, να ασκήσει αποτελεσματικά τα δικαιώματα υπερασπίσεως.

51. Με άλλα λόγια, το Δικαστήριο ερωτάται σχετικά με το περιεχόμενο και τον βαθμό λεπτομέρειας των λόγων που πρέπει να γνωστοποιούνται στον συλληφθέντα ή κρατούμενο σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 2, της οδηγίας 2012/13.

52. Όπως εξήγησα ανωτέρω, η διάταξη αυτή προβλέπει πρόσθετη υποχρέωση ενημερώσεως σε σχέση με τη γενική υποχρέωση του άρθρου 6, παράγραφος 1, της οδηγίας 2012/13 και, ως εκ τούτου, πρέπει να ερμηνευθεί σε συνδυασμό με την τελευταία. Ωστόσο, από το γράμμα των διατάξεων αυτών δεν προκύπτει η απάντηση στο εν λόγω προδικαστικό ερώτημα. Πράγματι, από τη διατύπωσή τους μπορεί μόνο να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι, πρώτον, οι λόγοι αυτοί πρέπει να γνωστοποιούνται με επαρκείς λεπτομέρειες και ότι, δεύτερον, πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον την αξιόποινη πράξη για την οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι διαπράχθηκε.

53. Είναι, επομένως, αναγκαίο να ληφθεί υπόψη η αιτιολογική σκέψη 28 της οδηγίας 2012/13, η οποία φρονώ ότι είναι ιδιαίτερα διαφωτιστική ως προς το εύρος των υποχρεώσεων ενημερώσεως των υπόπτων και των κατηγορουμένων για την κατηγορία οι οποίες προβλέπονται στις τρεις πρώτες παραγράφους του άρθρου 6 της οδηγίας.

54. Δεδομένου ότι θα βασιστώ σε μεγάλο βαθμό σε αυτήν την αιτιολογική σκέψη στα επόμενα σημεία, οφείλω κατ' αρχάς να υπενθυμίσω ότι, αν και οι αιτιολογικές σκέψεις δεν είναι, κατά κανόνα, νομικά δεσμευτικές<sup>20</sup>, το Δικαστήριο τις επικαλείται συχνά για την ερμηνεία των διατάξεων μιας νομικής πράξεως της Ένωσης.

55. Η εν λόγω αιτιολογική σκέψη επιβεβαιώνει, ιδίως, την ανάγκη η περιγραφή των πραγματικών περιστατικών, που περιλαμβάνουν, όπου είναι γνωστοί, και τον χρόνο και τόπο τέλεσεως της αξιόποινης πράξεως, για τη διάπραξη της οποίας το πρόσωπο είναι ύποπτο ή κατηγορείται, καθώς και τον ενδεχόμενο νομικό χαρακτηρισμό της, να γίνεται με επαρκείς λεπτομέρειες ανάλογα με το στάδιο της ποινικής διαδικασίας στο οποίο η περιγραφή αυτή παρέχεται, προκειμένου να διασφαλίζεται ο δίκαιος χαρακτήρας της διαδικασίας και να καθίσταται δυνατή η αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων υπερασπίσεως.

<sup>20</sup> Βλ. απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 2020, Istituto nazionale della previdenza sociale (Οικογενειακές παροχές για τους επί μακρόν διαμένοντες) (C-303/19, EU:C:2020:958, σκέψη 26 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

56. Επομένως, κατά τη γνώμη μου, μας παρέχονται ορισμένα στοιχεία σχετικά με την έκταση της υποχρεώσεως ενημερώσεως που βαρύνει τις αρμόδιες αρχές δυνάμει του άρθρου 6 της οδηγίας 2012/13.

57. Πρώτον, οι πληροφορίες που πρέπει να γνωστοποιηθούν περιλαμβάνουν *περιγραφή των πραγματικών περιστατικών* σχετικά με την εικαζόμενη αξιόποινη πράξη και τον *ενδεχόμενο νομικό χαρακτηρισμό* μιας τέτοιας πράξεως, ανεξάρτητα από το στάδιο της διαδικασίας κατά την οποία λαμβάνει χώρα η ενημέρωση αυτή.

58. Όσον αφορά τις περιπτώσεις συλλήψεως ή κρατήσεως, πρέπει να σημειωθεί ότι, λόγω της πολλαπλότητας των καταστάσεων που μπορούν να δικαιολογήσουν τέτοια μέτρα στερήσεως της ελευθερίας, οποιαδήποτε προσπάθεια να απαριθμηθούν εξαντλητικά τα στοιχεία που εμπίπτουν στην «περιγραφή των πραγματικών περιστατικών» θα ήταν προφανώς καταδικασμένη σε αποτυχία. Ωστόσο, φρονώ ότι είναι εύλογο να γίνει δεκτό ότι μια τέτοια περιγραφή δεν πρέπει να παραλείπει, πέραν του γνωστού χρόνου και τόπου των πραγματικών περιστατικών, και το είδος της συμμετοχής του εμπλεκόμενου στην αξιόποινη πράξη<sup>21</sup>. Επιπλέον, η αναφορά στην εν λόγω αιτιολογική σκέψη στον ενδεχόμενο νομικό χαρακτηρισμό<sup>22</sup> έχει την έννοια ότι είναι επίσης απαραίτητο να ενημερώνεται ο συλληφθείς ή ο κρατούμενος για τον *προσωρινά αποδιδόμενο νομικό χαρακτηρισμό* της αξιόποινης πράξης την οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι διέπραξε.

59. Ελλείψει ενημερώσεως με τέτοιο περιεχόμενο, η πρακτική αποτελεσματικότητα του άρθρου 6, παράγραφος 2, της οδηγίας 2012/13, σε συνδυασμό με την παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου, δεν θα μπορούσε, εξάλλου, να διασφαλιστεί. Πράγματι, μόνο η γνωστοποίηση των πραγματικών και νομικών λόγων της συλλήψεως ή της κρατήσεως, όπως αυτοί προσδιορίστηκαν, φρονώ ότι είναι ικανή να παράσχει στον ενδιαφερόμενο και/ή στον δικηγόρο του τη δυνατότητα να κατανοήσει γιατί στερείται της ελευθερίας του και, ως εκ τούτου, να ασκήσει, κατά περίπτωση, αποτελεσματικά το δικαίωμά του να αμφισβητήσει τη νομιμότητα της συλλήψεως ή της κρατήσεως και, κατ' αυτόν τον τρόπο, να ασκήσει αποτελεσματικά τα δικαιώματα υπερασπίσεως.

60. Δεύτερον, ο βαθμός λεπτομέρειας των επίμαχων πληροφοριών ποικίλλει ανάλογα με το στάδιο της διαδικασίας. Συναφώς, η αιτιολογική σκέψη 28 της οδηγίας 2012/13 εκφράζει, στην πραγματικότητα, την απαίτηση στάθμισης μεταξύ των υφιστάμενων επιταγών, δηλαδή, αφενός, του δίκαιου χαρακτήρα της διαδικασίας και του σεβασμού των δικαιωμάτων της υπερασπίσεως και, αφετέρου, των αναγκών της διαδικασίας. Κατά συνέπεια, το άρθρο 6 της οδηγίας 2012/13 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι καθιερώνει μια *διαβάθμιση* της υποχρεώσεως ενημερώσεως, ενώ ο βαθμός λεπτομέρειας στον οποίο υποχρεούται να ανταποκριθεί η αρμόδια αρχή αυξάνεται όσο πλησιάζουμε στο στάδιο της κρίσεως επί της ουσίας. Η παράγραφος 1 του άρθρου 6 προβλέπει την ενημέρωση σχετικά με την αξιόποινη πράξη, η οποία καλύπτει επίσης, σε περίπτωση συλλήψεως ή κρατήσεως, το σύνολο των λόγων της σύλληψης ή της κράτησης κατά την παράγραφο 2, ενώ η παράγραφος 3 του ίδιου άρθρου απαιτεί λεπτομερή ενημέρωση στο στάδιο της κρίσεως επί της ουσίας.

61. Προκύπτει επίσης από την αιτιολογική σκέψη 28 ότι η ως άνω ενημέρωση δεν πρέπει να παρεμποδίζει την ομαλή διεξαγωγή των εν εξελίξει ερευνών, γεγονός που συνεπάγεται προηγούμενη αξιολόγηση της καταλληλότητας του βαθμού λεπτομέρειας των πληροφοριών. Ειδικότερα, δεν αποκλείεται η αρμόδια αρχή να έχει στην κατοχή της πληροφορίες που δεν

<sup>21</sup> Εκτός από την περίπτωση κατά την οποία οι πληροφορίες αυτές δεν μπορούν να συναχθούν από το πραγματικό της υποθέσεως. Βλ., συναφώς, απόφαση του ΕΔΔΑ της 17ης Σεπτεμβρίου 2020, Grubnyk κατά Ουκρανίας (CE:ECHR:2020:0917JUD005844415, § 98).

<sup>22</sup> Βλ., εν προκειμένω, τις γλωσσικές αποδόσεις στην ισπανική («posible»), αγγλική («possible») και ιταλική («possibile») γλώσσα, καθώς και στην εσθονική («võimalik», που αντιστοιχεί στη γαλλική λέξη «éventuelle»).

μπορούν να αποκαλυφθούν στον συλληφθέντα ή κρατούμενο διότι άλλως θα θιγόταν η πρόοδος της έρευνας. Επομένως, η αρχή αυτή καλείται να βρει μια δίκαιη ισορροπία, προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να θιγεί η πρόοδος της έρευνας, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι ο ενδιαφερόμενος διαθέτει επαρκή ενημέρωση η οποία του παρέχει τη δυνατότητα να κατανοήσει τους λόγους της στερήσεως της ελευθερίας του και να αμφισβητήσει αποτελεσματικά τη νομιμότητά της<sup>23</sup>.

62. Επομένως, αφενός, η ενημέρωση που προβλέπεται από το άρθρο 6, παράγραφος 2, της οδηγίας 2012/13, σε συνδυασμό με την παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου, φαίνεται να μην έχει τον ακριβή και πλήρη χαρακτήρα της ενημέρωσης κατά την παράγραφο 3 και αφετέρου, αφορά τα ίδια στοιχεία με αυτά που αναφέρονται στην εν λόγω τελευταία παράγραφο.

63. Φρονώ ότι η ερμηνεία που μόλις εξέθεσα επιρρωννύεται πλήρως από τη νομολογία σχετικά με το άρθρο 5, παράγραφος 2, της ΕΣΔΑ.

64. Μολονότι από τη νομολογία αυτή προκύπτει ότι το ζήτημα του κατά πόσον ένας συλληφθείς ή κρατούμενος έχει λάβει επαρκείς πληροφορίες για να ασκήσει το δικαίωμα αμφισβητήσεως της νομιμότητας της στερήσεως της ελευθερίας του πρέπει να αξιολογείται ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της συγκεκριμένης υποθέσεως, το ΕΔΔΑ έχει, ωστόσο, διατυπώσει ορισμένες αρχές οι οποίες καθοδηγούν την εκτίμηση αυτή<sup>24</sup>.

65. Πρώτον, η αναφορά της νομικής βάσεως της στερήσεως της ελευθερίας δεν συνιστά, από μόνη της, επαρκή ενημέρωση για τις ανάγκες του δικαιώματος ενημερώσεως σχετικά με τους λόγους της σύλληψης ή της κρατήσεως. Για παράδειγμα, με την απόφαση Murray κατά Ηνωμένου Βασιλείου, το ΕΔΔΑ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 5, παράγραφος 2, της ΕΣΔΑ λόγω του γεγονότος ότι ο αστυνομικός που είχε πραγματοποιήσει τη σύλληψη της M. Murray περιορίστηκε να της γνωστοποιήσει τη διάταξη του ποινικού νόμου βάσει της οποίας πραγματοποιήθηκε η σύλληψή της<sup>25</sup>. Ομοίως, με την απόφαση Fox, Campbell και Hartley κατά Ηνωμένου Βασιλείου, το ΕΔΔΑ έκρινε ότι η ενημέρωση που παρασχέθηκε αρχικά σε αυτούς τους προσφεύγοντες από την αστυνομία, κατά την οποία συνελήφθησαν βάσει συγκεκριμένης διατάξεως του ποινικού νόμου με την αιτιολογία ότι ήταν ύποπτοι για τρομοκρατία<sup>26</sup>, δεν ήταν σύμφωνη με το εν λόγω άρθρο.

<sup>23</sup> Υπενθυμίζω ότι, εξ όσων γνωρίζω, το ΕΔΔΑ έχει αποφανθεί, μέχρι στιγμής, μόνο για τη στάθμιση μεταξύ του δικαιώματος του κρατουμένου να έχει πρόσβαση στον φάκελο της έρευνας και της διασφάλισης ενός σημαντικού σκοπού δημόσιας τάξης, όπως η εθνική ασφάλεια, η ανάγκη διατήρησης μυστικών ορισμένων αστυνομικών μεθόδων ή της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων τρίτων. Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση του ΕΔΔΑ της 19ης Φεβρουαρίου 2009, A. κ.λπ. κατά Ηνωμένου Βασιλείου (CE:ECHR:2009:0219JUD000345505).

<sup>24</sup> Επισημαίνεται ότι η νομολογία σχετικά με το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της ΕΣΔΑ, την οποία παραθέτουν το αιτούν δικαστήριο και η Επιτροπή, έχει μάλλον περιορισμένη σημασία όσον αφορά τον καθορισμό των πληροφοριών που πρέπει να παρέχονται στον συλληφθέντα ή τον κρατούμενο. Με την απόφασή του της 24ης Ιουνίου 2014, Petkov και Profirov κατά Βουλγαρίας (CE:ECHR:2014:0624JUD005002708, § 46 και 47), το ΕΔΔΑ διευκρίνισε ότι το άρθρο αυτό «απαιτεί η κράτηση ενός ατόμου να βασίζεται σε “εύλογες υπόνοιες” ότι έχει διαπράξει αδίκημα. Τέτοιες υπόνοιες δεν μπορούν να είναι γενικές και αφηρημένες [...], γεγονός που σημαίνει ότι πρέπει να υπάρχουν πραγματικά περιστατικά ή πληροφορίες που να πείθουν έναν αντικειμενικό παρατηρητή ότι ο ενδιαφερόμενος μπορεί να έχει διαπράξει συγκεκριμένο αδίκημα». Είναι προφανές ότι, με την απόφαση αυτή, το ΕΔΔΑ αποφάνθηκε μόνο επί των πληροφοριών που απαιτείται να διαθέτει η αρμόδια αρχή προκειμένου να θέσει νόμιμα ένα άτομο υπό κράτηση. Μολονότι θα μπορούσε να συναχθεί από αυτό ότι είναι απαραίτητο τα στοιχεία που γνωστοποιούνται στον συλληφθέντα ή τον κρατούμενο να είναι συγκεκριμένα, και όχι γενικά ή αφηρημένα, θεωρώ ότι η παρατήρηση αυτή δεν προσθέτει τίποτα στις σκέψεις που αναπτύσσονται στα επόμενα σημεία των παρούσων προτάσεων.

<sup>25</sup> Απόφαση του ΕΔΔΑ της 28ης Οκτωβρίου 1994 (CE:ECHR:1994:1028JUD001431088, § 76).

<sup>26</sup> Απόφαση του ΕΔΔΑ της 30ής Αυγούστου 1990 (CE:ECHR:1990:0830JUD001224486, § 41). Βλ., επίσης, απόφαση του ΕΔΔΑ της 12ης Ιουνίου 2012, Κορτέσης κατά Ελλάδας (CE:ECHR:2012:0612JUD006059310, § 61 και 62).

66. Δεύτερον, είναι απαραίτητο να ενημερωθεί ο συλληφθείς ή κρατούμενος, σε απλή και προσιτή σ' αυτόν γλώσσα, σχετικά με τους νομικούς και πραγματικούς λόγους για τη στέρηση της ελευθερίας του, ώστε να μπορεί να αμφισβητήσει τη νομιμότητά της ενώπιον του δικαστηρίου<sup>27</sup>. Οι λόγοι αυτοί θα πρέπει να περιλαμβάνουν, εκτός από τον προσωρινά αποδοθέντα νομικό χαρακτηρισμό της εικαζόμενης αξιόποινης πράξης, και το είδος της συμμετοχής του συλληφθέντος ή κρατουμένου. Πράγματι, πρέπει να υπομνησθεί, πάντα όσον αφορά την απόφαση Fox, Campbell και Hartley κατά Ηνωμένου Βασιλείου, ότι οι εν λόγω προσφεύγοντες είχαν ενημερωθεί σε δεύτερο χρόνο για τον φερόμενο ρόλο τους σε συγκεκριμένες εγκληματικές πράξεις και για τη φερόμενη συμμετοχή τους σε απαγορευμένες οργανώσεις, γεγονός που, σε συνδυασμό με τις πληροφορίες που προηγουμένως είχαν παρασχεθεί, ικανοποιούσε, σύμφωνα με το ΕΔΔΑ, τις απαιτήσεις που απορρέουν από το άρθρο 5, παράγραφος 2, της ΕΣΔΑ<sup>28</sup>. Μη παραβίαση της διατάξεως αυτής διαπιστώθηκε επίσης από το ΕΔΔΑ με την απόφαση Gasinš κατά Λεττονίας, στο μέτρο που η αστυνομία είχε εξηγήσει στον προσφεύγοντα ότι ήταν ύποπτος για τη διάπραξη της δολοφονίας του J.O., ότι η δολοφονία αυτή είχε διαπραχθεί στις 20 Μαΐου 2000 και ότι το αδίκημα αυτό τιμωρούνταν από το άρθρο 116 του λεττονικού ποινικού κώδικα<sup>29</sup>.

67. Τρίτον, οι αρμόδιες αρχές δεν υποχρεούνται να κοινοποιούν στον ενδιαφερόμενο, κατά τη σύλληψή του (ή την κράτησή του), πλήρη κατάλογο όλων των εις βάρος του κατηγοριών<sup>30</sup>, καθώς αυτός ο βαθμός λεπτομέρειας των πληροφοριών απαιτείται μόνο κατά τη στιγμή της γνωστοποίησής στον κατηγορούμενο των κατηγοριών που απαγγέλλονται σε βάρος του<sup>31</sup>.

68. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω εκτιμήσεων, το αιτούν δικαστήριο οφείλει να ερμηνεύσει το άρθρο 74, παράγραφος 2, του νόμου περί του Υπουργείου των Εσωτερικών, σύμφωνα με το οποίο η διαταγή κρατήσεως που εκδίδεται βάσει του άρθρου 72, παράγραφος 1, σημείο 1, του νόμου αυτού πρέπει να περιέχει μια σειρά πληροφοριών, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται «οι πραγματικοί και νομικοί λόγοι της κράτησης».

69. Ως εκ τούτου, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα ότι το άρθρο 6, παράγραφος 2, της οδηγίας 2012/13, σε συνδυασμό με το άρθρο της 6, παράγραφος 1, έχει την έννοια ότι στον συλληφθέντα ή κρατούμενο πρέπει να παρέχονται όλες οι αναγκαίες πληροφορίες, χωρίς να θίγεται η πρόοδος της εν εξελίξει έρευνας, ώστε αυτός να έχει τη δυνατότητα να αμφισβητήσει αποτελεσματικά τη στέρηση της ελευθερίας του και, συνεπώς, να ασκήσει αποτελεσματικά τα δικαιώματά υπερασπίσεως. Οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν, όσον αφορά τους λόγους της συλλήψεως ή της κρατήσεως, περιγραφή των πραγματικών περιστατικών, συμπεριλαμβανομένων του χρόνου και του τόπου των πραγματικών περιστατικών, εφόσον τα στοιχεία αυτά είναι γνωστά, καθώς και το είδος της συμμετοχής του εν λόγω προσώπου στο αδίκημα το οποίο υπάρχουν υπόνοιες ότι διέπραξε και τον προσωρινά αποδοθέντα από την αρμόδια αρχή νομικό χαρακτηρισμό.

<sup>27</sup> Αποφάσεις του ΕΔΔΑ της 30ής Αυγούστου 1990, Fox, Campbell και Hartley κατά Ηνωμένου Βασιλείου (CE:ECHR:1990:0830JUD001224486, § 40), της 28ης Οκτωβρίου 1994, Murray κατά Ηνωμένου Βασιλείου (CE:ECHR:1994:1028JUD001431088, § 72), της 15ης Δεκεμβρίου 2016, Khlaifia κ.λπ. κατά Ιταλίας (CE:ECHR:2016:1215JUD001648312, § 115), και της 25ης Ιανουαρίου 2018, J.R. κ.λπ. κατά Ελλάδας (CE:ECHR:2018:0125JUD002269616, § 123 και 124).

<sup>28</sup> Απόφαση του ΕΔΔΑ της 30ής Αυγούστου 1990 (CE:ECHR:1990:0830JUD001224486, § 41).

<sup>29</sup> Απόφαση του ΕΔΔΑ της 19ης Απριλίου 2011 (CE:ECHR:2011:0419JUD006945801, § 54).

<sup>30</sup> Απόφαση του ΕΔΔΑ της 19ης Απριλίου 2011, Gasinš κατά Λεττονίας (CE:ECHR:2011:0419JUD006945801, § 53).

<sup>31</sup> Αυτό προκύπτει από το άρθρο 6, παράγραφος 3, στοιχείο α', της ΕΣΔΑ, όπως ερμηνεύεται από το ΕΔΔΑ. Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση του ΕΔΔΑ της 19ης Δεκεμβρίου 1989, Brozicek κατά Ιταλίας (CE:ECHR:1989:1219JUD001096484, § 42).

## Πρόταση

70. Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα προδικαστικά ερωτήματα που υπέβαλε το Sofiyski Rayonen sad (πρωτοβάθμιο περιφερειακό δικαστήριο Σόφιας, Βουλγαρία) ως εξής:

- 1) Το άρθρο 6, παράγραφος 2, της οδηγίας 2012/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2012, σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, σε συνδυασμό με το άρθρο της 6, παράγραφος 1,

έχει την έννοια ότι:

αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση η οποία εφαρμόζεται σύμφωνα με την ακολουθούμενη στο συγκεκριμένο κράτος μέλος νομολογιακή πρακτική κατά την οποία οι λόγοι της κρατήσεως υπόπτου ή κατηγορουμένου δεν πρέπει απαραίτητα να αναγράφονται στην έγγραφη πράξη με την οποία διατάσσεται η κράτηση, αλλά μπορούν επίσης να περιλαμβάνονται σε άλλα έγγραφα των οποίων ο ενδιαφερόμενος θα λάβει γνώση μόνο εάν ασκήσει ένδικο βοήθημα ενώπιον δικαστηρίου για να αμφισβητήσει τη νομιμότητα της πράξεως αυτής. Ειδικότερα, οι λόγοι αυτοί πρέπει να του γνωστοποιηθούν όσο το δυνατόν ταχύτερα, προκειμένου να του δοθεί η δυνατότητα, εάν το κρίνει σκόπιμο, να ασκήσει τέτοια προσφυγή και, εν πάση περιπτώσει, πριν από την πρώτη επίσημη ανάκριση από την αστυνομία.

- 2) Το άρθρο 6, παράγραφος 2, της οδηγίας 2012/13, σε συνδυασμό με το άρθρο της 6, παράγραφος 1,

έχει την έννοια ότι:

στον συλληφθέντα ή κρατούμενο πρέπει να παρέχονται όλες οι αναγκαίες πληροφορίες, χωρίς να θίγεται η πρόοδος της εν εξελίξει έρευνας, ώστε αυτός να έχει τη δυνατότητα να αμφισβητήσει αποτελεσματικά τη στέρηση της ελευθερίας του και, συνεπώς, να ασκήσει αποτελεσματικά τα δικαιώματα υπερασπίσεως. Οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν, όσον αφορά τους λόγους της συλλήψεως ή της κρατήσεως, περιγραφή των πραγματικών περιστατικών, συμπεριλαμβανομένων του χρόνου και του τόπου των πραγματικών περιστατικών, εφόσον τα στοιχεία αυτά είναι γνωστά, καθώς και το είδος της συμμετοχής του εν λόγω προσώπου στο αδίκημα το οποίο υπάρχουν υπόνοιες ότι διέπραξε και τον προσωρινά αποδοθέντα από την αρμόδια αρχή νομικό χαρακτηρισμό.